

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžf/4/2015
Identifikačné číslo spisu:	7013201137
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7013201137.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne obchodnej spoločnosti ZEMPLÍNSKA PLAVEBNÁ SPOLOČNOSŤ SK, s.r.o., so sídlom Ladmovce 4, IČO: 43 997 066, proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom v Banskej Bystrici, Lazovná 63, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 3. júna 2013, č. 1100303/1/40851-265050/2013/5081, na odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č.k. 7S/186/2013-42 zo dňa 19. novembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolacie konanie z a s t a v u j e .

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Uznesením z 19.novembra 2014, č.k. 7S/186/2013-42 Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) žalobkyni nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 138 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) tým, že žalobkyňa nezdokladovala svoje pomery, a to ani na výzvu súdu.

Ako vyplýva z uznesenia krajského súdu, žalobkyňa ako právnická osoba vznikla za účelom podnikania. Podľa krajského súdu, nepriaznivá finančná situácia žalobkyne je dôsledkom skutočností, ktorých pôvod je v podnikaní a s podnikaním súvisia. Ak by nepriaznivá finančná situácia bola dôvodom pre oslobodenie od súdnych poplatkov, znamenalo by to prenesenie časti rizika spojeného s podnikaním na štát, čo je podľa krajského súdu neprípustné. Krajský súd zároveň uviedol, že skutočností tvrdené žalobkyňou (neprimerané zaťažovanie spoločností, nezákonné zadržiavanie finančných prostriedkov zo strany daňových úradov, blokovanie majetku) sú pre posúdenie žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov irelevantné. Krajský súd mal za preukázané, že žalobkyňa nepredložila vyplnené tlačivo na zdokladovanie majetkových pomerov, ani žiadne iné dôkazy na preukázanie ňou tvrdených skutočností, teda že by jej pomery odôvodňovali priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Napriek skutočnostiam, ktoré uviedla žalobkyňa vo svojich podaniach, krajský súd má za to, že je vecou účastníka konania, aby na podporu svojich tvrdení predložil dôkazy, ktoré by dané skutočnosti aj

preukázali. Krajský súd skonštatoval, že dôvody uvádzané žalobkyňou v žiadosti ako aj v podaní zo dňa 07.11.2014 nie sú spôsobilé pre naplnenie predpokladov pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Súd mal za to, že vzhľadom na výšku súdneho poplatku (v predmetnej veci je to 70,- €), ktorý nie je tak vysokým, že by žalobkyňa vzhľadom na svoj majetok - základné imanie s rozsahom splatenia 6 000,- €, ktorý vlastní ako spoločnosť s ručením obmedzeným podľa výpisu z obchodného registra, nebola schopná súdny poplatok zaplatiť.

Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa v lehote ustanovenej zákonom odvolanie a žiadala, aby ho Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zmenil a oslobodenie od súdnych poplatkov jej v celom rozsahu priznal.

Namietla, že krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil skutočnosťou, že žalobkyňa je podnikateľom a jej nepriaznivá finančná situácia má pôvod v podnikaní a s ním súhlasia. Majúc jednoznačne za to, rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky ako aj rozhodnutie správcu dane ako prvostupňového orgánu, sú nezákonné poukázala na to, že patrí do skupiny spoločností personálne spojených s p. W. O., z ktorého dôvodu sú tieto spoločnosti účastníkmi niekoľko desiatok (až stovák) súdnych sporov, keď podanými žalobami napadli nezákonnosť postupu ako aj rozhodnutí daňových úradov, pričom ani jedna z vyššie uvedených súdnych vecí podľa informácií, ktorými disponuje žalobkyňa, nebola právoplatne ukončená v neprospech týchto subjektov. Takto podľa žalobkyne nejde o zjavne neúspešné uplatnenie práva.

Poukázala tiež na to, že s ohľadom na neprimerané zaťaženie spoločností spojených s p. W. O. zo strany daňových úradov, pokračovanie v daňových kontrolách zo strany správcu dane, nerešpektujúcich rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, nezákonného zadržiavania finančných prostriedkov patriacich spoločnostiam spojených s p. W., O. zo strany daňových úradov, blokovaním majetku a v neposlednom rade aj z dôvodu negatívnej medializácie vecí zo strany štátnych orgánov (nerešpektujúcich prezumpciu nevinu), spoločnosti spojené s p. W. O. (teda aj žalobkyňa) nemôžu vykonávať žiadnu podnikateľskú činnosť. Z týchto dôvodov sa spoločnosti dostali do finančnej tiesne a žalobkyňa nedisponuje žiadnou finančnou hotovosťou, s ktorou by mohla voľne disponovať. Taktiež žalobkyňa nemá žiaden hnutelný či nehnuteľný majetok relevantnej hodnoty, ktorý by bolo možné speňažiť a s ktorým môže disponovať.

Žalobkyňa nesúhlasila s odôvodnením krajského súdu, že tieto okolnosti sú pre posúdenie žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov irelevantné, nakoľko práve tieto okolnosti vytvárajú situáciu, ktorá znemožňuje žalobkyni (cez pomery žalobcu obmedzujúce vykonávať podnikateľskú činnosť a nakladať s majetkom a finančnými prostriedkami) súdny poplatok uhradiť, t.j. pomery žalobkyne oslobodenie od súdneho poplatku odôvodňujú. Súdom vyrubená povinnosť uhradiť súdny poplatok žalobkyni prakticky znemožňuje domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou (žalobkyňa nemá finančné prostriedky na ich úhradu), ktoré predstavuje jej právo zaručené Ústavou Slovenskej republiky. Súhlasila síce, že výška súdneho poplatku nepredstavuje príliš vysokú čiastku, ale pre žalobkyňu je aj táto suma v súčasnosti vysoká, spoločnosti personálne spojené s p. W. O. sú účastníkmi množstiev súdnych sporov, a tak celková výška súdnych poplatkov, ktorými sú tieto spoločnosti zaťažené predstavujú sumy až niekoľko desiatok tisíc eur. Domáhať sa súdnou cestou zrušenia rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky pritom predstavuje jedinú zákonnú cestu, ktorou si žalobkyňa môže uplatniť právo na svoju ochranu v danej veci. Nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov z dôvodu, že žalobkyňa je podnikateľom a došlo by tým k preneseniu podnikateľského rizika z podnikateľa na štát (čo je hlavným argumentom, pre ktorý súd žalobkyni oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal) nemá podľa žalobkyne oporu ani v súčasnej právnej praxi (aj praxi Krajského súdu v Košiciach) a nie je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Poukázala pritom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/127/2008, 5Obo/128/2008 a 5Obo 129/2008 z 30. júla 2009, v zmysle ktorého: „Ustanovenie § 138 ods. 1 O.s.p. oprávňuje súd na návrh účastníka priznať mu celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov. Predpokladom pre takéto rozhodnutie je skutočnosť, že to pomery účastníka odôvodňujú, a že nejde o .svojvoľné alebo zrejme bezúspešne uplatňovanie, alebo bránenie práva. Zákon stanovuje rovnaké kritériá pre všetkých účastníkov bez rozlišovania, či ide o fyzickú, alebo právnickú osobu a podnikateľa, alebo nepodnikateľa. Zamietnutie návrhu obchodnej

spoločnosti s odôvodnením, že by sa tým prenášalo podnikateľské riziko na štát, nemá oporu v zákone. Pri priznaní oslobodenia fyzickej osobe sú rozhodujúce najmä majetkové pomery, pričom súd neskúma, či si prípadne svoju situáciu nezavinil sám a priznanie oslobodenia by sa rovnako mohlo považovať za nespravodlivé zvýhodnenie oproti inému účastníkovi.“ Žalobkyňa taktiež poukázala na uznesenie Krajského súdu v Košiciach, č.k. 4 Cob/39/2012-135, ktorým priznal žalobcovi - podnikateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, z obdobných dôvodov ako uviedla žalobkyňa.

Žalobkyňa taktiež nesúhlasila s tvrdením krajského súdu, že nepreukázala ňou tvrdené skutočnosti. Krajský súd má vedomosť o desiatkach a stovkách podaných žalôb spoločnosťami personálne spojenými s p. W. O. práve na Krajský súd v Košiciach. Krajský súd má taktiež vedomosť o množstve úspešných súdnych rozhodnutí (v prospech spoločností spojených s p. W. O.). Okrem toho tvrdila, že ju súd nevyzval na doplnenie žiadnych dôkazov, nevykonal žiadne dokazovanie a bez ďalšieho vec rozhodol v neprospech žalobkyne, čo žalobkyňa považuje za postup, ktorý je v rozpore so zákonom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobkyne (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech.

Najvyšší súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu zistil, že žalobkyňa sa žalobou podanou na krajskom súde 14.08.2014 domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného z 3. júna 2013, č. 1100303/1/40851-265050/2013/5081, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Košice č. 9800503/5/1026580/2013/Tott zo dňa 18.03.2012. Krajský súd výzvou z 5. marca 2014, doručenou právnenému zástupcovi žalobkyne dňa 11.03.2014, uložil žalobkyni, aby v lehote 10 dní zaplatila súdny poplatok za žalobu v sume 70,- € podľa položky č. 10 písm. c/ sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb.

Keďže žalobkyňa súdny poplatok splatný podaním návrhu ani na výzvu súdu nezaplatila, krajský súd zastavil konanie uznesením č.k. 7S/186/2013-29 z 4. apríla 2014 podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. Návrhom došlým krajskému súdu dňa 13.05.2014 podala žalobkyňa odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania a zároveň požiadala žalobkyňa o oslobodenie od súdnych poplatkov pre nepriaznivú finančnú a majetkovú situáciu. K návrhu nepriložila žiadne doklady preukazujúce jej tvrdenia uvedené v návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov. Krajský súd výzvou z 13. októbra 2014 (č.l. 34) vyzval žalobkyňu na doplnenie návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov tak, aby v lehote 15 dní predložila krajskému súdu tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov pre právnické osoby. Tlačivo krajský súd pripojil k výzve. Výzva bola žalobkyni doručená 4. novembra 2014. Žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu oznámila podaním zo 07.11.2014, že nemá súdom požadované informácie potrebné na vyplnenie tlačiva a ďalšie uvedené doklady. Okrem skutočností tvrdených v odvolaní proti uzneseniu o zastavení konania a návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov uviedla, že celá účtovná a ostatná agenda žalobkyne, ktorá je nevyhnutná pre zdokladovanie majetkových pomerov žalobkyne, bola zaistená orgánmi činnými v trestnom konaní ešte v marci 2011. Zdôraznila, že uvedená situácia spôsobuje mimoriadnu dôkaznú tieseň žalobkyne v rámci prebiehajúcich daňových kontrol ako aj v priebehu súdnych konaní. Ďalej uviedla, že žalobkyňa nedisponuje žiadnou finančnou hotovosťou, s ktorou by mohla voľne disponovať a žalobkyňa nemá žiaden hnutelný ani nehnuteľný majetok relevantnej hodnoty, ktorý by bolo možné speňažiť.

Krajský súd uznesením č.k. 7S/186/2013-38 z 19.11.2014 zrušil uznesenie č.k. 7S/186/2013-29 z 04.04.2014 s poukazom na § 10 ods. 6 zákona č. 71/1992 Zb.

Podľa ust. § 244 ods. 1 OSP, v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa ust. § 247 ods. 1 OSP, podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250a OSP, žalobca musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý zaňho na súde koná; to neplatí vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu, alebo ak ide o preskúmanie rozhodnutia a postupu vo veciach zdravotného poistenia, sociálneho zabezpečenia vrátane nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci a poistenia v nezamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce a garančného fondu, poskytovania zdravotnej starostlivosti, vo veciach priestupkov a vo veciach azylu a doplnkovej ochrany.

Podľa § 211 ods. 2 OSP, ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 250d ods. 3, veta prvá OSP, súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2 OSP).

Pre odvolacie konanie v preskúmovacom konaní súdu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku ustanovujúcej súdny prieskum zákonnosti rozhodnutí a postupov správnych orgánov na základe žalôb platia primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku stanovujúce zákonné podmienky pre konanie pred súdom prvého stupňa.

Počas konania o odvolaní na Najvyššom súde Slovenskej republiky dňa 03.09.2015 oznámil právny zástupca žalobcu JUDr. Pavol Gomboš, že medzi žalobkyňou a ním došlo k dohode o zániku plnomocenstva na zastupovanie v danej veci. Najvyšší súd na základe vyššie uvedených zákonných ustanovení vyzval žalobkyňu, aby v lehote 10 dní predložila originál plnomocenstva na zastupovanie v ďalšom konaní a súčasne ju poučila o možnosti zastavenia konania v zmysle § 250d ods. 3 OSP prípade, že v danej lehote plnomocenstvo nepredloží.

Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa na výzvu súdu prvého stupňa ostala nečinná a odvolaciemu súdu v stanovenej lehote neoznámili advokáta, ktorého si zvolili na zastupovanie, odvolací súd nemohol preskúmať jeho odvolanie v merite veci, pretože zastupovanie advokátom podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je zákonnou podmienkou (§ 250a OSP) na konanie v preskúmovacom konaní.

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 250d ods. 3 OSP v spojení s § 250a a v spojení s § 246c ods. 1 a s § 211 ods. 2 OSP odvolacie konanie zastavil.

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodoval podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 a s § 246c ods. 1 OSP. Žalobkyni náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože v tomto konaní nemala úspech.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.